

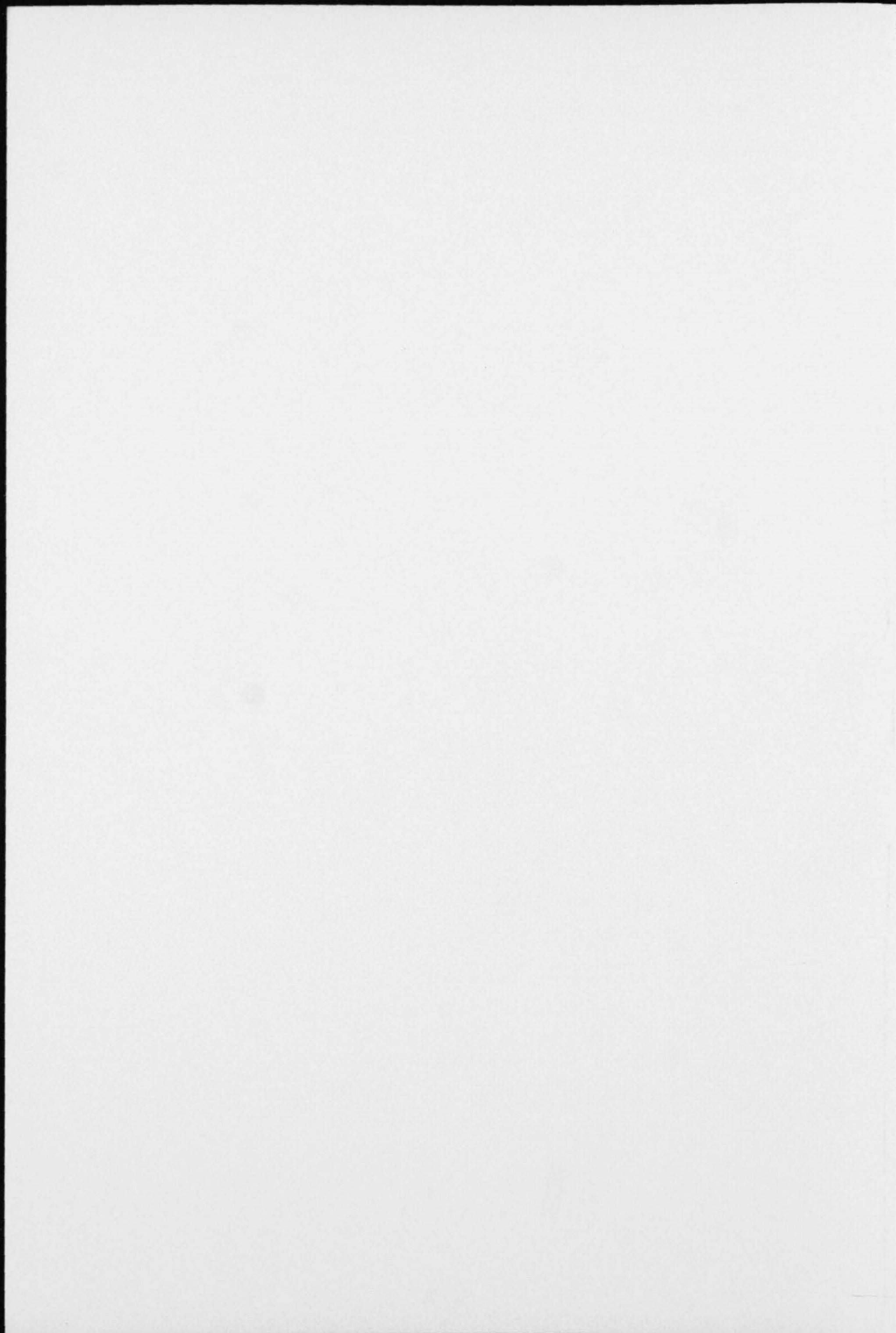
PUBLICACIONS DE
L'ACADÈMIA DE CIÈNCIES MÈDIQUES
DE CATALUNYA I DE BALEARS

JUNY 1998

Parlaments dels Premis
"JORDI GOL I GURINA"
1988 - 1997

FUNDACIÓ ACADÈMIA DE
CIÈNCIES MÈDIQUES DE
CATALUNYA I DE BALEARS

PUBLICACIONS DE
L'ACADÈMIA DE CIÈNCIES MÈDIQUES
DE CATALUNYA I DE BALEARS

JUNY 1998

Parlaments dels Premis
"JORDI GOL I GURINA"
1988 - 1997

FUNDACIÓ ACADÈMIA DE
CIÈNCIES MÈDIQUES DE
CATALUNYA I DE BALEARS

ÍNDIX

Presentació	5
Relació Premis (1987-1998)	7
Parlament Dr. Lluís Barraquer i Bordas	17
Parlament del Dr. Gerard Manresa Formosa	23
Parlament del Dr. Jordi Font i Rodon	29
Parlament del Dr. Joaquim Ramis i Coris	35
Parlament del Dr. Oriol Casassas i Simó	43
Parlament del Dr. Josep M. Montserrat i Viladiu	47
Parlament del Dr. Simeó Selga i Ubach	51
Parlament del Dr. Josep Laporte i Salas	59
Parlament del Dr. Josep Corrons i Espinalt	63
Parlament del Dr. Miquel Munar i Ques	69

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

És ben sabut que en el nostre món hi ha persones de molt diferent manera de veure'l i de viure la pròpia vida. Hi ha qui es fa conèixer per un gran nombre de ciutadans. Homes i dones que arriben a tenir el poder i la influència suficient per ser coneguts a través de la premsa pública o de qualsevol medi de difusió. Igual es pot dir de les entitats, institucions, o altres agrupacions que fan una tasca coneguda de molts ciutadans i que amb tota seguretat reben l'agraïment de les persones que han rebut el seu ajut.

N'hi ha d'altres -persones i entitats- que es mouen en cercles més reduïts i són poc conegudes. I moltes d'elles han fet un treball rigorós, de forma continuada -potser també sense cap lluïment- però extraordinàriament eficaç. En el curs de la seva vida han fet un servei a la cultura, a la ciència, al proïsme o al país. I ho han desenvolupat amb naturalitat, sense fer soroll, sense ànim de protagonisme, solament pel sentit del deure i amb la convicció que cal fer la tasca que cadascú té encomanada. El seu pas queda enfosquit pel brogit i la ràpida dinàmica del nostre món.

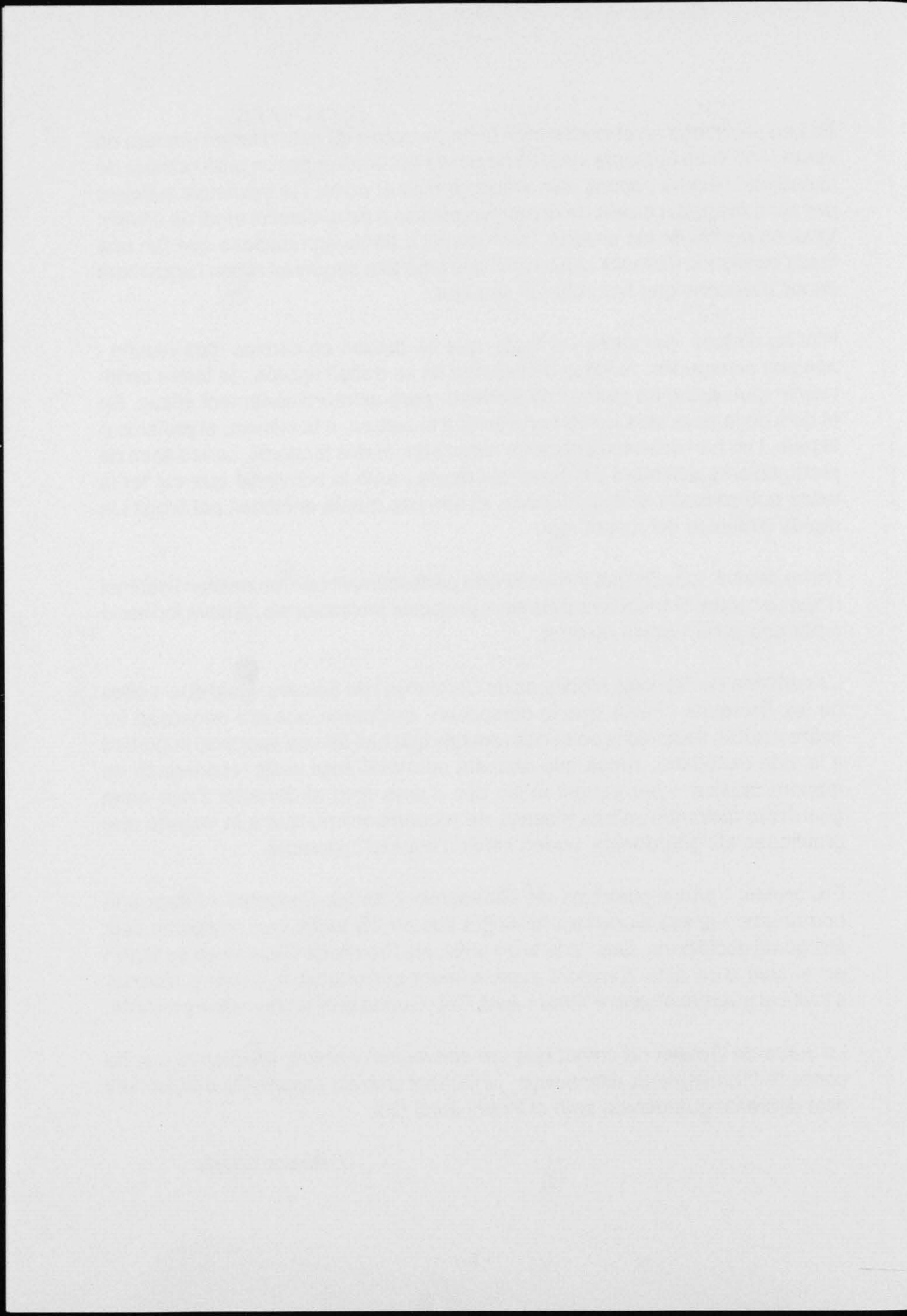
I hi ha, també, aquells que inicien la vida professional i que necessiten l'estímul i l'ajut per poder tirar endavant els seus projectes professionals, la seva formació o per una determinada recerca.

L'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears -igual que moltes de les Societats i Filials que la componen- creguerem que era necessari fer esment públic d'aquestes persones i entitats que han fet una aportació important a la vida ciutadana, sense que aquesta aportació hagi estat reconeguda de manera pública. I per aquest motiu des d'anys molt endarrerits s'han creat guardons, diplomes i altres mostres de reconeixement, que a la vegada que gratifiquen als guardonats, poden servir d'estímul i exemple.

Els premis i altres guardons de l'Acadèmia i de les Societats i Filials són nombrosos i el seu lliurament ha tingut lloc en els actes que cadascun dels atorgants decideixen. Des de fa onze anys, els Premis de l'Acadèmia es lliuren en el curs d'un acte convocat especialment per aquest fi, i com a cloenda s'invita al guardonat amb el Premi Jordi Gol i Gurina parli en nom dels premiats.

La Junta de Govern ha cregut que era convenient publicar els premis que ha concedit l'Acadèmia els últims anys, juntament amb els parlaments d'agraïment dels diferents guardonats amb el Premi Jordi Gol.

J. Ramis i Coris

PREMI «JORDI GOL I GURINA»

<u>ANY 1987</u>	Josep Alsina i Bofill
<u>ANY 1988</u>	Lluís Barraquer i Bordas
<u>ANY 1989</u>	Gerard Manresa i Formosa
<u>ANY 1990</u>	Jordi Font i Rodon
<u>ANY 1991</u>	Joaquim Ramis i Coris
<u>ANY 1992</u>	Oriol Casassas i Simó
<u>ANY 1993</u>	Josep M Montserrat i Viladiu
<u>ANY 1994</u>	Simeó Selga i Ubach
<u>ANY 1995</u>	Josep Laporte i Salas
<u>ANY 1996</u>	Josep Corrons i Espinalt
<u>ANY 1997</u>	Miquel Munar i Ques
<u>ANY 1998</u>	Joan Baró i Seguí

PREMI «JOSEP TRUETA»

ANY 1987

«Metabolic epidemiology of plasma cholesterol. L. Masana, R. Solà, P. Sardà, A. Escobar, J. Salas. The Lancet

ANY 1988

«Activity of adenosine deaminase in cerebrospinal fluid for the diagnosis and follow-up of tuberculous meningitis in adults», E. Ribera, M. Martínez-Vázquez, I. Ocaña, R. M. Segura, C. Pascual. The Journal of Infectious Disease

ANY 1989

«Prevalence morphologic types and evolution of cardiac valvular disease in systemic lupus erythematosus», E. Galve Basilio, J. Candell Riera, C. Pigrau Serrallach, G. Permanyer Miralda, H. García del Castillo, J. Soler Soler. The New England Journal of Medicine.

ANY 1990

«The effects of alcoholism on skeletal and cardiac muscle», A. Urbano Márquez, R. Estruch, F. Navarro López, J. M. Grau, L. Mont, E. Rubin. The New England Journal of Medicine

ANY 1991

«Indium-111-monoclonal antimyosin antibody studies after the first year of heart transplantation. Identification of risk groups for developing rejection during long-term follow-up and clinical implications», M. Ballester Rodés, D. Obrador Mayol, I. Carrió Gasset, J. M. Auge Sampera, C. Moya López, G. Pons-Lladó, J. M. Caralps riera.

ANY 1992

«Ventilation-perfusion mismatch after methacholine challenge in patients with mild bronchial asthma», R. Rodríguez-Roisin, A. Ferrer, D. Navajas, A.G.N. Agustí, P.D.Wagner, J. Roca. Ameri. Resp Diseases

ANY 1993

«Lipoproteine profile in men with peripheral vascular disease. Role of intermediate density lipoproteins and apoprotein E phenotypes», J. Rubies Prat, J. Pedro-Botet Montoya, M. Sentís Clapés, F.X. Nogués Solan

ANY 1994

«Erythrocyte ion fluxes in essential hypertensive patients with left ventricular hypertrophy», A. de la Sierra, A. Coca, J. C. Paré, M. Sánchez, V. Valls, A. Urbano Márquez

ANY 1995

«Investigació epidemiològica i clínica de l'asma epidèmica produïda per la inhalació de pols de soja», J. M. Antó, J. Sunyer, F. Morell, M. José Rodrigo, R. Rodríguez-Roisin, J. Roca

ANY 1996

“Investigació clínica de la fisiologia de la via motora i sensitiva en el ser humà sà i en el malalt mitjançant tècniques basades en l'electromiografia”, Dr. Josep Valls i Solé

ANY 1997

“Assaig randomitzat d'esfinterectomia endoscòpica amb bufeta biliar deixada in situ versus cirurgia oberta, per càlcul al colèdoc en pacients d'alt risc”, Drs. E. M. Targarona, R. M. Pérez Ayuós, J. M. Bordas, E. Ros, I. Pros, J. Martínez, J. Terés, M. Trias Folch

ANY 1998

“Factors pronòstics en la malaltia meningocòccica. Elaboració d'un model predictiu i d'un sistema de puntuació aplicable a la capçalera del pacient”, Drs. Nicolau Barquet, Pere Domingo, Joan Caylà, Julià González, Carlos Rodrigo, Pedro Fernández-Viladrich, Fernando Moraga Llop, Francesc Marco, Julio Vázquez, Juan Saez-Nieto, Julio Casal, Jaume Canela, Màrius Foz.

PREMI «JAUME AIGUADER I MIRÓ»

- ANY 1987 «Curar-se en salut». TV3. Josep del Hoyo Calduch
- ANY 1988 Video «Campanya per a la detecció de la talassèmia a Menorca». E. Oliva Berini, N. López Andrés, F. Martí Camps, G. Seguí Puntas, J. L. Hernández Pons
- ANY 1989 «Meddia Aranès». Programa radiofònic de Catalunya Ràdio
- ANY 1990 Va ser declarat desert
- ANY 1991 Paulí Castells Cuixart
- ANY 1992 Ramon Vilalta Casas. TV3
- ANY 1993 Pedro L. González Sans
- ANY 1994 Jesus Albiol i Ribas. Canal Blau TV Vilanova i La Geltrú
- ANY 1995 Joan Corbella i Roig. TV3
- ANY 1996 Rafael Guayta i Escolies. Programa «Àrea de Consulta». Ràdio Salut
- ANY 1997 Mares Cangur. Programa Giravolt de TV2
- ANY 1998 Joan Soliguer Cabruja. Televisió de Girona

PREMI «RAMON DE TESERACH»

<u>ANY 1989</u>	Medicus Mundi de Barcelona
<u>ANY 1990</u>	Federació Catalana d'Associacions de Diabètics (FECADI)
<u>ANY 1991</u>	Associació Catalana d'Ajuda a la Cardiologia (ACARD)
<u>ANY 1992</u>	Associació Espanyola d'Esclerosi Múltiple
<u>ANY 1993</u>	Lliga Reumatològica Catalana
<u>ANY 1994</u>	Fundació Institut Guttman
<u>ANY 1995</u>	Viure, per dins i per fora. Moviment educatiu Baix Llobregat
<u>ANY 1996</u>	AFAC. Associació Familiars Alzheimer Catalunya
<u>ANY 1997</u>	AIS. Assessorament i informació sobre sectes
<u>ANY 1998</u>	A.V.A.N. Associació Vallès Amics de la Neurologia

BECA «MUTUAL MÈDICA»

ANY 1991

«Identificació dels epítops immunodominants del receptor de la tirotròpina, coneguts per cèl·lules T autorreactives de pacients amb la malaltia de Graves-Basedow». MARTA CATÁLFAMO, DOLORES JARAQUEMADA, CARD PUJOL BORRELL

ANY 1992

«Relació fisiopatològica de l'amilina amb la diabetis mellitus no insulíndependent», ANNA NOVIALS SARDÀ

ANY 1993

«Importància de les soques enteroadherents d'Escherichia Coli com a causa de diarrea en nens i viatgers a països en vies de desenvolupament», JOAQUIM GASCÓN BRUSTENGA

ANY 1994

«Etiopatogènia de la diabetis tipus I: recerca de seqüències virals», NÚRIA SOMOZA ABELLÓ

ANY 1995

«Bases genètiques de la patologia cardiovascular en la síndrome d'apnees del son». Àlvar Agustí García-Navarro

ANY 1996

“Evolución de los genotipos del gen de la enzima convertora de la angiotensina y del gen del angiotensinógeno como factor pronóstico de nefropatía diabética en pacientes con Diabetes Mellitus tipus 2”, Joan Vendrell Ortega

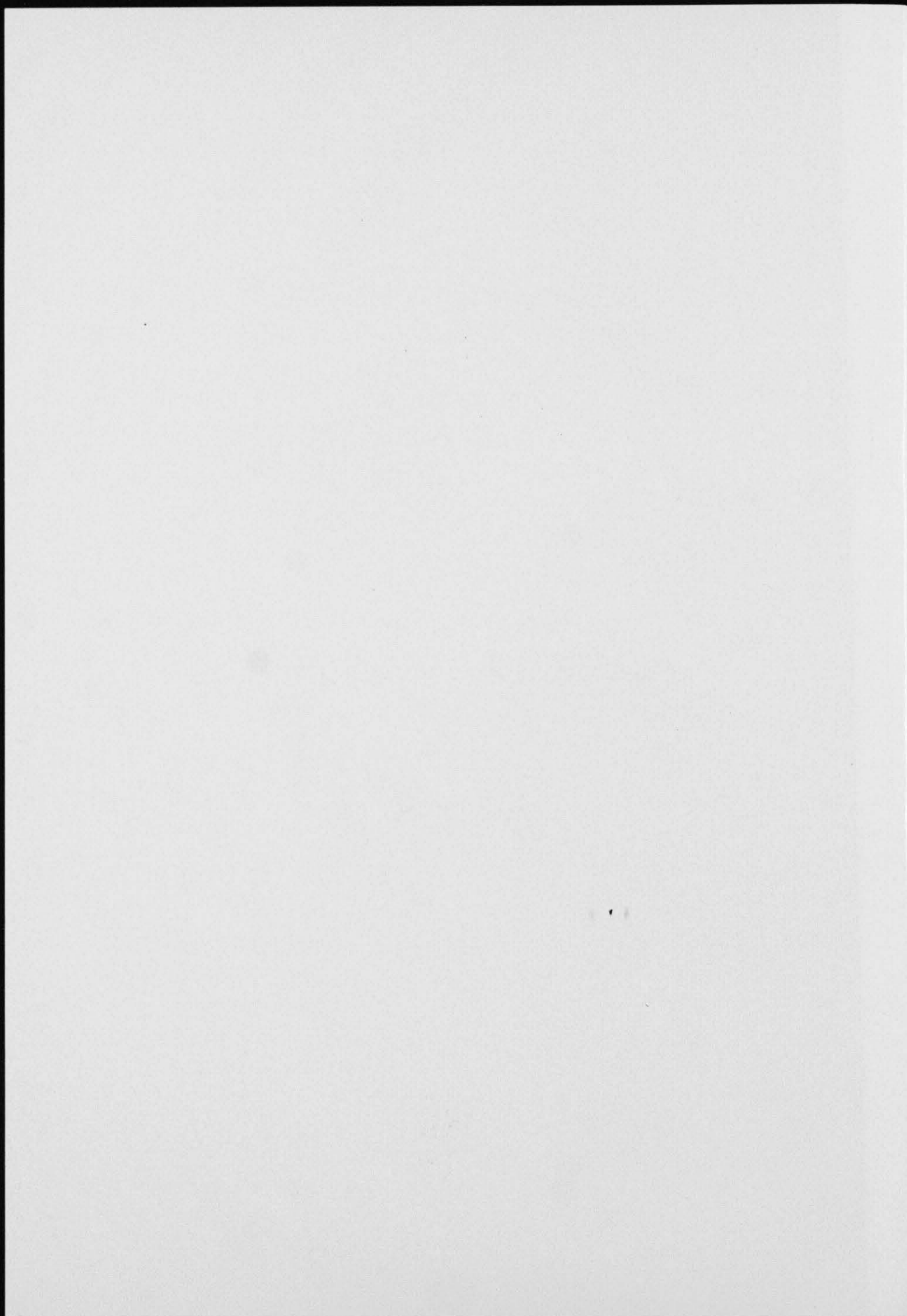
ANY 1997

“Técnicas avanzadas de biología molecular aplicadas en el diagnóstico de las afecciones intraoculares provocadas por la familia *Herpesviridae* en pacientes inmunocomprometidos”, Ricardo-Pedro Casaroli-Marano

ANY 1998

“Estudio de la dinámica del líquido cefalorraquídeo y de las alteraciones en la arquitectura del sueño en pacientes con una demencia tratable: la hidrocefalia normotensiva”, María Antonia Poca Pastor.

Parlaments dels Premis
«JORDI GOL I GURINA»
1988 - 1997

Parlament del Dr. Lluís Barraquer i Bordas **Premi Jordi Gol i Gurina 1.988**

Molt Honorable Sr. President de la Generalitat de Catalunya, Dr. Jordi Pujol i Soley,

Honorable Conseller de Sanitat i Seguretat Social, Prof. Josep Laporte i Salas,

Sr. President de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, Professor Màrius Foz i Sala,

Sr. President de la Societat Catalana de Neurologia, Dr. Miquel Aguilar i Barbarà,

Companys i amics, Sres. I Srs.

Dec afegir a aquestes salutacions les que dirigeixo als meus familiars: a la meva esposa, Lola Feu Casas –que tant m'ha acompanyat en totes les tasques i també contrariatats de la meva vida-, i als nostres set fills, sis dels quals podeu veure aquí. Hi ha una filla la Maria Lourdes, que no la podreu veure, però que també hi és.

Això em recorda el que va dir F. Mayor Zaragoza durant el sopar amb què el van homenatjar a Madrid per haver estat anomenat Secretari General de la UNESCO. Deia ell que de la mateixa manera que quan, molt de matí, es dirigeix a la seu d'aquest organisme, el xofer li diu: La Torre Eiffel és allí, encara que no es vegui, també la meva mare està present en aquest sopar encara que no la veieu. Així, aquí i ara hi és la Ma. Loudes.

Vull saludar també amb agraïment tots els companys que, al llarg de tants anys de tasca clínica, han col·laborat amb mi, en un lloc o altre. Molt m'han ajudat i m'han fet pensar.

Agraeixo també, i molt profundament, la presència del Prof. J.M. Martínez Lage, amb qui he compartit, ja fa més de 10 anys, l'ensenyament de la Clínica Neurològica a la Universitat de Navarra.

I em plau palesar, ja des d'aquestes paraules inicials, l'agraïment que tots devem a la persona de Lluís Barraquer i Roviralta, qui l'any 1882, a l'antic Hospital de la Sta. Creu, va encetar el cultiu hospitalari de la Clínica neurològica a aquesta terra i a Espanya tota, fent possible amb el seu treball, creador, original i indefallible, el naixement, el creixement i l'expansió de la nostra especialitat, engrandit més tard per altres grups de treball. Diu Raimon que ell ve "d'un gran silenci". Jo haig de dir que vinc dels Barraquer i Roviralta, fills i filles, nombrosos, d'un home, Barraquer i Llaurader, curiosament –si voleu- nascut a les darreries del segle XVIII. Un d'ells, Josep Anton, inicià la moderna Oftalmologia a casa nostre i fou el primer Catedràtic aquí d'aquesta especialitat; el germà gran, Gaietà, canonge, dignitat de xantre, fou professor al Seminari i escriví dos llibres sobre els ordes de religiosos a Catalunya, absolutament cabdals, que citen tant els historiadors, com és ara Jaume Vicens i Vives, com els memorialistes, per exemple Josep Ma. de Sagarra i de Castellarnau. Un altre germà, Josep Oriol, fou Capità general de Catalunya, en una línia que hagués saludat probablement amb alegria el novel·lista i editor Joan Sales. De les germanes, diré tan sols que una d'elles, Angelina, fou la mare del Cardenal de la Pau – com l'anomenà ja Mn. Muntanyola i després tants d'altres- Francesc Vidal i Barraquer, figura senyera de l'Església, la vida del qual fou un testimoni de llibertat evangèlica i sacrifici. En aquesta línia de la meva nissaga no puc ni vull oblidar al meu pare, Lluís Barraquer i Farré, gran neuròleg i gran persona, a qui dec la meva vocació i la meva formació bàsica.

Però som aquí amb motiu del Premi Jordi Gol i Gurina, cosa que em propicia l'ocasió desitjada de parlar, bé que sigui breument, del company i amic excepcional que ell fou, home i metge de mides excelses. "Metge de persones", com ell mateix es qualificava, fou ben de veritat un metge pregonament humà. Potser ja ho testificava aquella ratjola al llindar de la seva llar, la qual proclamava que "tot acte de servei és un acte d'amor". Quan un home té la gosadia de parlar de l'amor sense falsos pudors i porta a terme aquesta actitud en la seva vida, donant-se, és que es tracta d'un home sencer, enter. Consulteu –us ho prego- el llibre "Jordi

Gol i Gurina (1924-1985). Els grans temes d'un pensament i d'una vida" (La llar del Llibre 1.986), bellament prologat per Mn. Josep Bigordà. Els seus grans temes de pensament i de vida són camins de servei argumentat i dut a terme; servei, doncs, fet, dia rere dia, amb pregona entrega i amb joia, davant de qualsevulga situació de sofriment. Quan ell vivia, mai no es podia dir que s'havia "fet tot" per un malalt, si és que ell no l'havia assistit.

No hi valia un "no hi ha res més a fer" si no se'l feia veure per en Jordi, el qual sempre tenia quelcom a fer-hi: aprofundí en el diagnòstic, consolar-lo, amanyagar-lo, acompanyar-lo en una situació terminal. Remarcava que es precis ensenyar a un metge jove a donar la mà a un malalt, sol i desolat, en la seva agonia. Cabalment, les seves reflexions sobre l'assistència als malalts terminals fou una de les qüestions sobre les quals més va insistir, tot i remarcant la dignitat de la mort com a porta de sortida i culminació d'una vida, prenent distància, mitjançant aquest enfocament, respecte a la posició entre instint de vida i instint de mort, Eros i Thanatos, feliçment proposada, d'altra banda, per Sigmond Freud en 1.920, per situar altres aspectes de la vida humana. Així s'ha anat construint, amb Jordi com una de les llums cabdals, una "nova tanatologia", com ha sabut dir J.M. Martinez-Lage, o una "tanatoiatría", que se centra sobre la mort com a "acte personal", segons ha glosat amb enteresa Pedro Laín Entralgo.

Lliga perfectament amb allò que acabem de dir el que va meditar i practicar Jordi Gol a propòsit de què és el que cal dir a un malalt sofridor d'una greu malaltia i, concretament, d'una malaltia mortal "per necessitat" -ara per ara-.

La seva insistència en què cal dir -i que això és alhora necessari i suficient-, tot el quantum de veritat que el malalt pugui assumir i que sigui saludable per la seva maduració, se situa tan lluny del còmode perillósíssim engany -molt perillós per a l'enteresa i la dignitat del malalt-, com de la brutal forma -també còmoda, si es vol- d'abocar sobre el pacient tota la informació, ben quadriculada sobre la realitat del seu mal i el pronòstic infaust que sovint comporta. És evident, no gens menys, que procedir tal com ell ensenyava, implica establir, ja des d'abans, una profunda relació metge-malalt, un tu a tu tan despullat de prevencions com amorosament penetrant, sobre el qual ens han il·lustrat

també, en la teoria P. Laín Entralgo, i en aspectes de la "pràctica" M. Balint.

Jordi Gol s'engrescà en les dimensions i joies que la convivència humana depara. I d'una manera molt especial reflexionà seriosament sobre les qüestions pertinents a la comunitat de vida conjugal. Fruit d'aquesta inquietud fou el treball que va dur a terme amb un grup de companys, que varen qualificar de "Reflexions científiques a propòsit de la "Humanae Vitae" ".

Aquesta temàtica de l'amor entre persones ha sigut tractat recentment en un assaig del Dr. Ramon Ma. Nogués, aparegut a la "Revista de Catalunya".

No cal que ponderi –suggerint-ho- com pot haver sigut de gratificant la comunitat de vida amb en Jordi de la que fou la seva esposa, Isabel, que avui tenim el goig de tenir entre nosaltres. Quin enriquiment!

Del que l'obra de Jordi Gol al llarg de la seva vida mèdica va aportar a la comprensió de la situació humana de malaltia, me n'he ocupat moltes vegades. Val la pena, potser, que esmenti que el llibre fet amb alguns col·laboradors, "La Medicina. Actualidad y reflexiones" (Ed. Humanitas. Barcelona 1.983), ell és l'autor més vegades citat, després tan sols de P. Laín Entralgo.

Els dos combregaven, de fet, en què el que quedarà aquí de nosaltres són els actes lliures fets amb amor. Quan en Jordi va llegir les referències que feia d'ell en aquest llibret em va dir que se sentia "touché". El "touché" ara sóc jo en rebre el guardó, que tant d'honor i joia em fa, que porta el seu nom emblemàtic. Ara que, amb el seu traspàs ens sentim "Sols, i de dol", si em puc atrevir a parafrasejar el títol del llibre de J.V. Foix, que assenyala una fita en la història de la nostra literatura. Ja en aquesta línia, afegiré encara que si Foix li parlava a Josep Obiols, el 1923, a Sa Tuna, de "l'irreal tremir, dels fòsfors conjugats que l'ull agenci", a mi ara "em sobta, com un vi nou" (J. Carner), un abrandat tremir real pel nom del Premi que se'm concedeix i pel pes i prestigi de l'entitat que ho fa, fundada en 1872, amb la participació del meu oncle avi, Josep Anton, més amunt citat.

És ja famosa, per altra banda, la conceptualització que de la situació d'estar malalt van encunyar Jordi Gol i els seus companys (J.Jordi, J.J.Moll, etc., entre ells Jordi Font i Rodón –un dels directors del nostre treball a la “Fundació Vidal i Barraquer”) (1978)– i que els va dur a elaborar un concepte de la salut polidimensional, basat en tres paràmetres: l'autonomia, la joia i la solidaritat. Fins i tot, diuen, es pot estar “sanament malalt”. És una concepció catalana –i si voleu mediterrània- molt allunyada de les concepcions anglosaxones que xifren la salut sobre una minsa dimensió “utilitarista” de benestar.

Jordi Gol va amarar la seva visió i la seva pràctica de la Medicina d'una densitat que li era ben pròpia, gràcies a Déu, de pregona humanitat, voluntat de servei, donació amorosa i alegria. Fèlix Martí el va qualificar de “naturalment profètic”.

Podeu copsar ara el sentiment que em commou d'emoció, de responsabilitat, d'agraïment, de joia també –perquè amagar-ho?-, i en certa mesura, d'altra banda ben clara, d'indignitat.

En aquest Premi volen valorar-se tres dimensions conjuminades: una tasca mèdica d'exercici i científica, una línia de catalanitat i una actitud humana que impregni aquelles tasques mèdiques. No hi deu haver, escampats per Catalunya i les Balears, àdhuc en petits pobles, molts metges generosament entregats a un exercici seriós i responsable de la professió, pregonament humans i imbuits, fins a vessar, d'amor i entrega al nostre país?

No podrien haver rebut alguns d'ells aquest Premi que se m'atorga?. En tot cas, a ells els hi traspasso, quan acabo renovant el meu agraïment estremit tot i fent una fervent crida per la humanització de la Medicina tota. Serà el millor servei que podrem fer a la memòria d'aquell per qui ens hem aplegat. A tu, Isabel, et faig arribar molt especialment la meva gratitud per propiciar aquesta oportunitat que se m'ha donat per poder dir allò que sentia i volia dir, encara que ho hagi fet amb mots maldestres. Prou sé, però, que en Jordi i tu, per sobre d'aquestes paraules, esguardareu les meves intencions, congruïdes i ofertes de tot cor.

